

CUVÂNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ LA DUMINICA FLORIILOR

Cât de minunată este bucuria pe care o arată oamenii la intrarea Domnului Hristos în Ierusalim. Îl primesc ca pe un biruator. Tot orașul, cu mic cu mare, Îl întâmpină și Îl cinstește cu laude. Unii îi aștern hainele pe cale, alții iau ramuri de copaci și-i împodobesc calea; alții merg înainte cu stâlpi de finic, iar alții cu ramuri de măslin; toți Îl slăvesc ca pe un împărat strigând: „Osana, Fiul lui David, bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israil.” Și pentru ca bucuria să fie și mai mare și mai minunată, până și pruncii cei fără răutate, cu ramuri în mână strigă cu laude: „Osana Celui dintru înălțime!”

Dar de unde oare atâtea glasuri veselitoare, de unde atâta bucurie la popor și atâta slavă în cinstea Mântuitorului Hristos? Ne-o spune Sfântul Evanghelist Ioan, în evanghelia de azi: „De aceea, zice, L-a întâmpinat pe El mulțimea, pentru că auzise că făcuse această minune, adică înviase pe Lazăr din morți” (Ioan 12, 17-18).

Această mare minune a Mântuitorului Hristos și această bucurie cu care Domnul este întâmpinat la intrarea Sa în Ierusalim este și pentru noi, frați creștini, prilej potrivit să cugetăm asupra lor și să scoatem învățătură mântuitoare pentru sufletele noastre.

Trei învieri din morți a săvârșit Mântuitorul între multe și negrăitele Sale minuni. A înviat pe fiica lui Iair (Matei 9), pe fiul văduvei din Nain (Luca 7) și pe prietenul Său Lazăr.

Toate minuni mari și necuprinse de minte. Cu toate acestea, la nici una din celelalte minuni, poporul nu l-a făcut o așa primire, ca la învierea lui Lazăr. Nu l-au întâmpinat cu stâlپări și nu i-au strigat „Osana.” Care să fie pricina acestei mari deosebiri? Fiindcă toate cele trei învieri din morți sunt deopotrivă de minunate și de dumnezeiești. Ca să înțelegem această taină, să luăm aminte mai cu dinadinsul la cele trei minuni, nu la chipul lor cel dinafară, ci la taina înțelesului evanghelicesc.

Pentru cine citește cu luare aminte Sfânta Evanghelie, nu-i greu să înțeleagă că Lazăr despre care vorbește pe larg sfântul Evanghelist Ioan este o icoană a omului păcătos, care zace împuțit în groapa păcatului; care deși este viu, umblă și vorbește, însă cu sufletul este mort pentru că este lipsit de dumnezeiescul har, care este viața cea adevărată.

Dumnezeieștii Părinți se unesc într-un gând și zic că și ceilalți doi morți înviați de Domnul sunt închipuiri ale păcatosului, precum am spus despre Lazăr. Dar fiecare dintre ei ne pune înainte un anumit fel de păcătos: într-un fel este cel închipuit de fiica lui Iair, într-altul cel închipuit de fiul văduvei din Nain și în alt fel cel arătat de Lazăr.

Fiica lui Iair, care a murit în casă, închipuie pe păcătosul care păcătuiește cu mintea și cu aplecarea voii spre cele rele, dar încă nu a săvârșit păcatul cu lucrul, fie că nu a avut vreme potrivită, fie că nu a putut săvârși păcatul; închipuie apoi și pe cel căzut în cursa păcatului din neștiință și nepricepere. Păcatul lui, ca să zic așa, este ascuns în casă, nu este încă vădit în lume, nu a fost cunoscut de oameni.

Fiul văduvei din Nain, care este purtat pe năsalie afară din cetate spre cimitir, închipuie pe păcătosul care a săvârșit păcatul cu lucrul și nu numai în ascuns, ci păcatul lui este vădit, este cunoscut în mijlocul cetății, la vederea tuturor, cu sminteală de obște și pagubă sufletească pentru alții.

Cel de al treilea mort, adică Lazăr, este chipul omului îmbătrânit în păcat, care s-a obișnuit cu răutatea și nu are nici o grijă de mântuirea sufletului său. Săvârșește păcatul fără opreliște, nu se rușinează de oameni, nu se teme de Dumne-

zeu, nu ascultă de învățătura Bisericii, nu primește sfatul bun al semenilor. De aceea, acesta nu numai că este îngropat în groapa păcatului, fără glas, fără simțire, fără nădejdea mântuirii, ci și ca Lazăr, este legat de mâini și de picioare cu fâșiile păcatelor. Are și giulgiu pe față, adică este orbit de păcat și nu-și cunoaște ticăloșia în care se află; nu-și dă seama de munca de veci, care îl așteaptă. Are și piatră grea deasupra lui, adică puterea obiceiului păcătos, care îi îngreuiază așa de tare sufletul, încât nu-l lasă să se scoale din groapa ticăloșiei. Și precum zicea Marta despre Lazăr că pute, tot așa și despre acest păcătos, mai cu dinadinsul se poate spune că este împuțit, deoarece nu de patru zile, ci de săptămâni și ani se află în groapa păcatului.

Înțelegem acum mai ușor pricina bucuriei celei mari, care s-a făcut la învierea lui Lazăr. Deși la Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputință sau greu de făcut, totuși după socoteala noastră omenească parcă ar fi mai greu de înviat un mort de patru zile îngropat și împuțit, cum era Lazăr, decât unul pe care îl duce să-l îngroape, cum era fiul văduvei, sau încă unul care abia a murit, cum era fiica lui Iair. Din aceasta înțelegem și mai deplin că omul care și-a cheltuit toată viața în păcat și s-a făcut slugă diavolului, cu mult mai mare greutate și cu multă osteneală, cu mare pocăință și cu oarecare deosebită milă a lui Dumnezeu se poate ridica din groapa păcatului. Și dacă luăm aminte mai îndeaproape la cum a înviat Domnul pe cei trei morți, vom pricepe și mai bine acest lucru.

Iată, de pildă, la fiica lui Iair. Când a mers Domnul s-o învie, precum ne spune Sfânta Evanghelie, nu i-a zis nici un cuvânt, ci numai a apucat-o de mână și fata s-a sculat. La al doilea mort, la fiul văduvei, zice Sfântul Evanghelist că Domnul s-a atins de coșciug și i-a zis: „Tinere, ție îți zic: scoală!” și îndată tânărul a înviat. Iar la învierea lui Lazăr lucrul este cu mult mai deosebit, precum vedem din sfânta Evanghelie de la Ioan. Mai întâi Domnul a suspinat și S-a tulburat cu Duhul; apoi a lăcrimat și la urmă a ridicat ochii în sus și S-a rugat Tatălui Ceresc pentru dânsul. Abia după aceea a strigat cu glas mare și a zis: „Lazăre, vino afară!” Și mortul a venit.

Ce să însemneze oare toate acestea? Ce înțelegem din cele trei chipuri în care Domnul a înviat cei trei morți: pe unul cu cuvântul, pe unul numai cu atingerea mâinii, iar pe al treilea cu lacrimi, cu rugăciune și cu glas mare?

Dumnezeiescul Părinte Ioan Gură de Aur și toți Părinții Bisericii, cu un glas tâlcuiesc astfel: Păcătosul care a greșit din neștiință și din slăbiciunea firii înviază mai lesne, lasă mai ușor păcatul și vine la pocăință numai prin atingerea dumnezeiescului har. Tot așa și cel ce a căzut de două sau de trei ori și încă nu s-a înrădăcinat păcatul într-însul, și acesta ușor se poate întoarce, prin învățătura sfintei Evanghelii pe calea mântuirii. Pe când al treilea, care a îmbătrânit în păcate și s-a obișnuit cu poftele și deșertăciunile lumești, nu se poate ușor întoarce de la păcate, precum zice David: „Depart este de la păcătos mântuirea.” Pentru astfel de păcătoși trebuie un ajutor tare de la Dumnezeu cum s-a întâmplat și cu Lazăr. Pentru întoarcerea unui astfel de păcătos ne spune Însuși Domnul, se face bucurie în cer și pe pământ, precum S-a făcut și la Ierusalim pentru învierea lui Lazăr.

Sfânta Biserică a rânduit în fiecare an Sfântul și Marele Post, vreme de pocăință și înnoire sufletească. Dacă trăim în păcat, toți suntem morți cu sufletul, chiar dacă trupește suntem vii. Domnul Hristos se mâhnește și suspină, lăcrimează pentru moartea noastră și vine să ne învieze. Primește patimile cele de ocară și moartea pe cruce ca să ne învieze din moartea păcatului. Trebuie să înviem și noi împreună cu Dânsul la Sfânta Înviere.

Iată azi, toți purtăm în mâini stâlپări, ramuri înverzite, care sunt semnul Învierii, semnul biruinței. Oare am biruit noi păcatul din noi înșine, oare am înviat cu adevărat sufletește? Minunea învierii lui Lazăr ne dă un răspuns adânc la această întrebare. Mântuitorul putea să învieze simplu pe Lazăr, așa cum se găsea el în mormânt pecetluit. Dar nu a făcut așa, ci a poruncit mai întâi să ia piatra de pe mormânt. Pentru ce aceasta? Pentru ca să înțelegem și noi păcătoșii că, pentru a învia sufletește, trebuie mai întâi să se ridice de deasupra piatra obi-

ceiului celui rău. Altfel nu este cu putință a învia. Această piatră trebuie să o ridice iubitorul de argint: să dea înapoi lucrul străin, să nu facă strâmbătăte, să nu fure; iar de nu, apoi nu va învia. Această piatră trebuie să o ridice și iubitorul de desfătări: să lase poftele cele rele ale trupului, bețiile și desfrânările. Altfel nu va învia. Această piatră trebuie să o ridice și zavistnicul și pizmătărețul și clevetitorul. Să nu clevetească pe aproapele, să nu ție vrajbă în inimă să nu vrea răul altuia, să nu se trufească asupra altuia. Iar de nu, nici mântuire nu va afla, nici nu se va scula din groapa păcatului.

Ținem cu toții în mâini semnele biruinței. Dar dacă nu ne-am curățit prin pocăință și spovedanie sinceră, nu suntem noi cei biruitori, ci diavolul. Dar încă mai este vreme de mântuire. Iată de mâine încep zilele sfintelor și mântuitoarelor Patimi, în care Fiul lui Dumnezeu Și-a vărsat preasfântul sânge pentru mântuirea sufletelor noastre. Deci, măcar în aceste sfinte zile să facem ceea ce nu am făcut în toată vremea Sfântului Post, fie din nepăsare, fie din înșelăciunea vrăjmașului, fie din altă pricină.

Proorocul Iona când proorocea în Ninive pocăința zicea: „Încă mai aveți trei zile!” Iată și noi mai avem trei zile. Ne-au mai rămas aceste trei zile: Luni, Marți și Miercuri. Cine n-a făcut-o până acum, să-și spovedească păcatele creștinește cu căință, cu frângere de inimă și să se pregătească să se împărtășească la Cina cea de Taină în Sfânta și Marea Joi. Făcând astfel, vom răscumpăra vremea postului, care a trecut fără folos. Și Domnul Hristos, venind blând și mântuind, nu va mai avea pricină să Se întristeze și să plângă pentru sufletele noastre. Ci vom putea să-L primim și noi cu bucurie în Ierusalimul sufletelor noastre cu stâlpări de fapte bune și strigând: „Osana, bine este cuvântat Cel ce vine, Hristos Dumnezeul nostru, Căruia I Se cuvine slava, cinstea și închinăciunea, în vecii vecilor. Amin.